

art | 10 let

váš průvodce uměním

 Česká televize

Mám-li se vrátit o 10 let zpět a pokusit se rekonstruovat tu nejméně živější vzpomínku na zrod ČT art, tak to kupodivu není únor 2013, kdy se rozhodlo o tom, že vznikne. Přesněji, že nás jen pouhopouhý půlrok dělí od bodu nula k ostrému startu kanálu se šedým logem v rohu. Ani březen, kdy se objevily první návrhy schématu, ani duben, v němž se vymýšlela grafika a promo. Ale ani červen, kdy jsme art představovali na první tiskovce. A není to dokonce ani sobota 31. srpna večer, kdy jsme začali doopravdy vysílat.

Tím největším adrenalinem pro mě bylo posledních zhruba deset srpnových dnů, kdy jsme vysílali tzv. do zdi. Kdy už se to tvářilo, jako že to je, a přitom ještě nebylo, kdy jsme měli přístup na neveřejný link, vyhledávali a odstraňovali nejkřiklavější kiksy a zároveň odpočítávali dny, hodiny, minuty a vteřiny do finálního porodu. Pocit jako z horské dráhy, kdy vozík jede pomalu nahoru, vy máte stále ještě šanci vystoupit a žaludek se víc a víc svírá nervozitou a závratí, neb vrchol už je na dohled.

A pak najednou se vozík jakoby zastaví a zlehka přehoupne. Od té chvíle se ženete šílenou rychlostí a víte, že už není cesty zpět.

Ta jízda trvá dodnes.

Jsou na ní k vidění stovky pořadů i hodin, stovky velkých jmen osobností před kamerou i za ní, stovky názvů orchestrů, divadel, operních domů i kulturních institucí, zážitků z tuzemska i ze světa, ze současnosti i minula. Kultura dostala svůj ucelený prostor v hlavním vysílacím čase, už se neprosí o možnost přisednout si alespoň na kraj nočních časů, aby si formálně odškrtnla další veřejnoprávní čárku.

Diváci, kteří se na tu každodenní jízdu vydali spolu s námi, ji umí ocenit. Kvalitativní parametry, jimiž ji hodnotí, patří k nejvyšším na televizním trhu neboli dost dobrý důvod pro to, abychom si na téhle horské dráze obstarali lístky na dalších deset let. Když na jejím začátku letos 1. září profrčíme živě Doupětem, o pár dnů později Dejvickým divadlem a další týden Rudolfinem s Vídeňskými filharmoniky na pódiu, snad nám dojde, že tahle jízda by i v další dekádě mohla stát opravdu za to.

Tomáš Motl
výkonný ředitel ČT art

Vážení fanoušci kultury a věrní diváci České televize, pojdme společně oslavit 10 let ČT art. A jestli máte rádi čísla stejně jako já, tak se na pár z nich podívejme:

- 36 221 hodin kultury a umění,
- 10 835 premiérových pořadů,
- 9 703 hodin dokumentů,
- 9 013 hodin hudby,
- 6 944 hodin dramatické tvorby,
- 624 hodin divadla,
- 3 413 vydání specializované zpravodajské relace Události v kultuře,
- bez mála milion diváků, kteří si na Artu zapnuli unikátní koncert Národ sobě – kultura tobě,
- nespočet dalších kulturních zážitků.

Před deseti lety se nám podařilo dostat kulturu tam, kam patří. Do hlavního vysílacího času. Ať vám přináší radost, energii a pozitivní emoce i v dalších letech.

Velmi nás těší, že se na ČT art díváte a že Vás baví.

Petr Dvořák
generální ředitel České televize

TÝDEN DÁRKŮ ČT art 2023

PÁ 1. září

20:15 | 10 let s ČT art

Přímý přenos multižánrového koncertu z pražského Hudebního klubu Doupe k příležitosti desátého jubilea ČT art. **Účinkují:** A. Plachetka, D. Koller, Melody Makers, L. Dusilová, PSH, Š. Margita, K. Střihavka, E. Viklický a další. Speciálním programem, který zahájí oslavy 10. narozenin programu ČT art, **provázejí** M. Eben a O. Havelka. **Režie:** V. Bělohorský.

SO 2. září

20:15 | Smrt Johna Lennona

Dokument o okolnostech úmrtí exčlena Beatles.

21:15 | Mlýny

Divadlo Sklep v kultovní adaptaci hry V. Havla a K. Bryndy Život před sebou z prostředí socialistické armády 50. let (1993). **Účinkují:** J. Slovák, J. Burda, T. Hanák, D. Vávra, O. Schmidt a další. **Kamera:** I. Popek. **Režie:** O. Trojan.

22:55 | Jimi Hendrix na festivalu Woodstock

Unikátní koncert slavného amerického kytaristy na legendárním festivalu v roce 1969.

NE 3. září

20:15 | Fantom opery

Sopranistka se stane posedlostí znetvořeného a vraždícího hudebního génia, který žije pod pařížskou operou. Americko-britská adaptace slavného muzikálu Andrewa Lloyda Webbera (2004).

22:30 | Paradox Seana Conneryho

Diváci ho milovali jako Jamese Bonda, on však ze všeho nejvíc toužil se z této osudové role vymanit. Francouzský dokument ohlížející se za fenomenální kariérou skotského herce, který v roce 2020 zemřel.

PO 4. září

20:15 | Pavarotti zpívá v newyorském Central Parku

Nekorunovaný král operních tenoristů přednáší neznámější melodie z italského repertoáru, Chlapecký sbor z Harlemu za řízení Waltera J. Turbulla uvádí jazzové a swingové skladby. **Hraje:** flétnista A. Griminelli. Newyorskou filharmonii řídí Leone Magiera.

22:00 | Frank Sinatra: portrét

Talentovaný modrooký chlapec, který se vypracoval ve hvězdu hudebního i filmového nebe. Příběh Franka Sinatry v americkém dokumentu.

ÚT 5. září

20:00 | Každý má svou pravdu

Komedie o tom, že dopátrat se pravdy pomocí drbů a klepů je mimořádně náročné. Přímý přenos Pirandellovy komedie z Dejvického divadla k desátému výročí ČT art. **Hrají:** J. Plesl, K. Melíšková, M. Myšička, I. Trojan a další. **Divadelní režie:** M. Vajdička **Televizní režie:** A. Kisil.

22:35 | Paul McCartney: cesta slavného brouka

Jen málo hvězd se může pochlubit tak oslnivou a mnohaletou kariérou jako jeden muzikant z Liverpoolu. Paul McCartney v britském hudebním dokumentu.

Smrt Johna Lennona

Mlýny

Pavarotti

Paul McCartney

David Bowie

TÝDEN DÁRKŮ ČT art 2023

ST 6. září

20:15 | Zkouška umění

Jak se v 21. století hledá talent? Jak probíhají přijímačky na pražskou AVU? Televizní premiéra oceňovaného dokumentu.

22:00 | David Bowie: Ziggy Stardust & The Spiders from Mars

Legendární vystoupení britského rockera z roku 1973, na kterém definitivně ukončil svou roli Ziggyho Stardusta.

ČT 7. září

20:00 | Dvořákova Praha 2023 – zahajovací koncert

Přímý přenos úvodního koncertu 16. ročníku mezinárodního hudebního festivalu. Violoncellový koncert h moll a Novosvětskou symfonií č. 9 hraje Tonhalle-Orchester Zürich se svým šéfdirigentem Paavem Järvim, sólový part na violoncello přednese Anastasia Kobekinová. **Režie:** A. Rezek.

22:05 | Lord of the Dance: Dangerous Games

Ve známém příběhu zastoupil James Keegan Michaela Flatleyho v roli Pána tance a po jeho boku stanula tanečnice Caroline Grayová jako jeho láska Saoirse. Temného vládce ztvárnil Thomas Cunningham a temnou svůdkyni Morrighan Aimee Blacková.

PÁ 8. září

20:15 | Zaz, koncert v Carrières de Lumières

Nezaměnitelná francouzská zpěvačka si po delší koncertní odmlce v roce 2021 vybrala pro návrat krásné prostředí bývalého vápencového lomu v Les Baux-de-Provence.

21:30 | Slávek Janoušek – Tohle je vzkaz

9. září 2023 slaví sedmdesátiny jeden z nejvýraznějších písničkářů 80. let. Životní cesta ironického i laskavého textaře a zpěváka přináší pozoruhodnou zprávu o tom, jak být šťastný. **Režie:** J. Vondrák.

22:30 | Československý beat-festival potřetí a naposledy

Koncert beatových kapel české i slovenské hudební scény. **Režie:** J. Vondrák.

SO 9. září

20:15 | Kouzelný kopec

Barrandovský filmový zázrak, který byl po devět dekád synonymem české kinematografie, ale také odrazem doby, jež formovala jeho snímky, řemesla i osobnosti v často dramatických zápasech o filmovou tvorbu.

Režie: R. Vávra

21:55 | Velký Caruso

Osobní příběh muže s hlasem velkým jako jeho srdce. Mario Lanza coby legendární italský operní pěvec Enrico Caruso.

NE 10. září

20:15 | Tina Turner, prostě ta nejlepší

Navzdory všem životním útrapám vynesl energický styl a chraplavý hlas americkou zpěvačku do hvězdných výšin.

21:00 | Tina Turner - koncert v Barceloně 1990

Energií a hity nabitá španělská zastávka světového turné Foreign Affair Tour slavné americké zpěvačky.

22:45 | Brad Pitt – blondáková pomsta

Už přes tři desetiletí se snaží dokázat světu, že je víc než jen hezkou tvář. Francouzský dokument.

Lord of the Dance

Zaz

Velký Caruso

Tina Turner

Brad Pitt

PREMIÉROVÉ DOKUMENTÁRNÍ CYKLY NA ČT art

Dejvické divadlo

Dejvické divadlo od svých počátků po naše dny. Třináctidílný cyklus o fenomenálních třiceti letech slavné pražské scény. Archivní záběry i herecké osobnosti připomenou inscenace dejvického souboru od sezony 1992/1993 do prosince roku 2022.

námět, scénář a režie: Aleš Kisil **dramaturgie:** Ondřej Šrámek **střih:** Miloš Málek **hlavní kameraman:** Diviš Marek **výkonný producent ČT:** Jiří Merunka **kreativní producent ČT:** Ivo Kristián Kubák **účinkují:** Miroslav Krobot, Ivan Trojan, Klára Melíšková, Tatiana Dyková, Jaroslav Plesl, Hynek Čermák, David Novotný, Simona Babčáková, Petr Zelenka, Jiří Havelka, Martin Myšička a další

Na letošním ročníku MFF KV v Domě ČT o dokumentárním cyklu Dejvické divadlo řekli:

„Na celém cyklu je nejcennější, že přináší nový, intimní pohled zevnitř Dejvického divadla. A to od obou výrazných hereckých souborů, které v divadle působily. První díl je věnován první ‚alterňácké‘ partě kolem Jana Borny. A přes ten úvodní díl se diváci dostanou k dvanácti dílům o druhém souboru, jehož jádro v divadle působí do současnosti.“ **Ivo Kristián Kubák**, kreativní producent ČT

„Když jsme se dozvěděli, že by o našem divadle mohl vzniknout dokumentární seriál, tak jsme k tomu záměru všichni v divadle přistupovali s takovou zvláštní pozorností, protože se nabízela celá řada možností, jak to udělat. A ukázalo se, že je velmi obtížné vměstnat třicet let do třinácti dílů tak, aby to skutečně vypovídalo o všem, co se v Dejvickém divadle dělo, a aby to šlo víc do hloubky. Z toho, co jsem viděla, tak si myslím, že se s tím režisér Aleš Kisil vyrovnal se ctí a že to je natočené moc dobře. Divák se dozví spoustu zajímavých věcí a v mnoha pasážích jsou promluvy jednotlivých členů souboru – ať už bývalých, nebo současných – velmi upřímné.“ **Eva Suková**, dramaturgyně Dejvického divadla

„Točil jsem o Ypsilonce, Provázku a Drakovi a teď o Dejvickém divadle. A musím říct, že tak upřímné výpovědi, které jsme během roku zaznamenali, jsem ještě nezažil. Líbí se mi příměr, že dělat dobré divadlo je jako pěstovat zahradu. Musíte to vidět v čase. Když jdete do divadla, tak vidíte jenom tu jednu květinu nebo jeden strom. Takže jsem se pokusil zachytit vývoj Dejvického divadla a co v jeho třicetileté historii bylo důležité. A zachytit ho co nejrepresentativněji. I jeho inscenace.“ **Aleš Kisil**, režisér dokumentu Dejvické divadlo

„Každý sám za sebe jsme hledali tu míru toho, co ještě říct a co už třeba ne. Zároveň jsme měli gentlemanskou dohodu s režisérem Alešem Kisilem, že kdyby v té upřímné výpovědi bylo už něco přes čáru a mohli bychom tím někomu ublížit, tak to vystříháme. Míra otevřenosti je velká a myslím si, že patří k našemu divadlu. Tak to bereme a tak se k sobě chováme i v souboru. A jestli je něco z toho zachyceno v dokumentu, tak to je Dejvické divadlo.“ **Ivan Trojan**, herec Dejvického divadla

Muzikantky

Čtyřadvacet žen. Čtyřadvacet příběhů. Nekonečno tónů. Neodolatelná porce ženskosti v novém dokumentárním cyklu ČT. Muzikantky jsou o silném proudu hudebnic a písničkářek české alternativní scény, které o svém reflektují život v současné společnosti. Co přináší ženská tvorba do české hudební sféry? Různé pohledy na hudbu, tvorbu i obecnější ženská témata.

Přehled dílů: **Svérázné** (Martina Trchová, Žofie Kabelková, Jana Šteflíčková), **Nadějné** (Zagami Jericho, Arleta, Kvietah), **Šansonové** (Sylvie Krobotová, Jana Věbrová, Milli Janatková), **Hravé** (Marka Míková, Terezie Palková, Amálka K. Třebická), **Literární** (Stinka, Eva Turnová, Blondýna – Eva Suková), **Lidové** (Aida Mujačić, Kateřina Göttlichová, Lucie Rádlová), **Buřičské** (Dáša Vokatá, Mucha, Tereza Lavička), **Bezbřehé** (Beata Hlavenková, Dorota Bárová, Marta Kloučková)

scénář a režie: Dagmar Smržová **dramaturgie:** Kateřina Krobotová **výkonný producent:** Petr Morávek **kreativní producentka:** Veronika Slámová

REŽISÉRKA DAGMAR SMRŽOVÁ: VŠECHNY ŽENY, KTERÉ V CYKLU MÁME, NEJSOU JEN INTERPRETKAMI, ALE TAKÉ AUTORKAMI

Muzikantky jsou novým premiérovým cyklem ČT art. Nabídnete záznam koncertu, portrét hudebnic, nebo rozhovor proložený hudbou?

Jedná se o plnohodnotné dokumentární filmečky, každý o stopáži 26 minut. Jsou to dokumenty laděné spíše situačně. Ukazují situace ze života hudebnic, jsou doplněné ukázkami jejich tvorby a povídáním o životě. Je to intimní vhléd do života čtyřadvaceti muzikantek, jež jsou jakýmsi reprezentativním vzorkem velmi obsáhlého a stále sílícího proudu žen, které se v České republice rozhodly vyjadřovat k životu pomocí hudby a někdy i autorského textu.

V každém díle představujete tři interpretky. Stavíte je do kontrastu, konfrontujete je s jejich pojetím hudby a názory?

V každém díle jsou tři ženy, které mají něco společného. Může to být žánrové vymezení, obsah sdělení nebo jejich věk. Od toho se odvozují názvy jednotlivých

dílů, například Muzikantky Hravé, Literární, Nadějné nebo Šansonové. Nechtěli jsme díly nazývat striktně podle žánru, ale spíše jsme pocitově odhadli, co tři vybrané ženy spojuje. Pomáhala mi dramaturgyně a producentka Veronika Slámová a hudební publicista Milan Tesař. Nekonfrontuji je, jenom se dívám optikou dokumentárního situačního natáčení do jejich života. Kladu jim za kamerou podobné otázky a sbírám jejich odpovědi. Ty se ve výsledku doplňují, rozvíjejí jedno téma, nebo naopak jdou proti sobě. Všechno je zajímavé a seznamuje nás to se životy a tvorbou širokého proudu umělkyně vyjadřujících se hudbou.

Co kromě hudby řeší české muzikantky? Jaká témata je spojují?

Protože jsou to ženy, spojují je ženská témata, jako je rodina, děti, vztahy – jak partnerské, tak mezilidské, otázky seberealizace v tvorbě, dostatek, nebo

naopak nedostatek svobody v osobním životě či v tvorbě, potřeba ocenění a spolupráce. Někdy jsou to výhrady proti sexismu v hudebním průmyslu, někdy pocity nedocení, nebo dokonce diskriminace žen ve světě hudby, který zůstává stále spíše v rukách mužů.

Vyhnutí jste se popu a jeho interpretkám. Proč?

Vyhnutí jsme se interpretkám obecně. Šlo nám o proud žen autorek. Všechny ženy, které v cyklu máme, jsou kromě interpretace také autorkami, někdy hudby i textu, někdy jenom hudby, někdy textu, ale vždy jde o osobnosti, které cítí potřebu něco sdělovat, k něčemu se vyjadřovat, na něco upozorňovat. Dělalí to skrze hudební umění, v různých podobách, ale většinou jde o skladatelky.

Řada muzikantek, se kterými jste natáčeli, se špatně zařazuje do jakékoliv hudební kategorie. Vy jednotlivé epizody cyklu pojmenováváte a určitou charakteristiku hudebnic tím stanovujete. Byly s tím všechny v souladu?

Ano. Byly s tím v souladu. Všem jsme před natáčením výběr názvu a spojení trojice řekli a mohly se k němu vyjádřit. Také to v dílech často rozvíjíme. K názvu dílu se před kamerou vyjadřují a vysvětlují ho. Některé jsou téměř nezařaditelné, protože jejich záběr tvorby je skutečně široký, jako například trojice z dílu Muzikantky Bezbřehé, kde je Beata Hlavenková, Dorota Barová nebo Marta Kloučková. Kromě toho se v názvu objevuje i pocit z jakéhosi osobního nastavení zvolené trojice. Líbilo se nám, že v jedné z nich jsou ženy velmi tvrdohlavé a své-

hlavé, které si jdou skutečně striktně svou cestou a někdy i za cenu osamocení nebo rozchodu s partnerem a tak dále. Jako třeba trojice muzikantek Svěrázná či Buřičská.

Rovnost příležitostí v hudebním prostředí. Kolik prostoru tomuto tématu v Muzikantkách věnujete?

Rovnost příležitostí se zmiňuje téměř v každém dílu. Je to hodně citované téma a skutečně to některé hudebnice bolí. Nejde o to, že by neměly příležitost k tvorbě, ale spíše pocit despektu ze strany mužské populace, který některé z nich velmi intenzivně prožívají. Ačkoli jsou často stejně zkušené a technicky vybavené jako jejich mužští kolegové, zažívají situace, kdy jim mužské okolí radí, má pocit, že je musí instruovat, hlídat či za ně něco rozhodovat. Všechny naše hrdinky to bez problémů zvládají, ale pociťují tyto věci jako ztrátu času nebo zbytečnou dehonestaci svého úsilí, talentu, práce. Finančně mají problémy zřejmě stejně jako jejich mužští kolegové, protože v hudební sféře, kromě populární hudby, nejsou obecně velké finanční možnosti. Ženy jsou rády za pozvání na koncert nebo festival, rozhovor v rádiu a podobně.

Architektura 58–89

Architektura, která vznikla mezi lety 1958 a 1989, dodnes vyvolává vášně. Část veřejnosti ji stále pejorativně označuje za „komunistickou“. Osmidílný seriál režiséra Jana Zajíčka podle námětu Vladimíra 518 chce na tuto etapu dějin československé architektury nahlédnout komplexně, bez ideologických předsudků. Pavilon Expo 58, Plavecký stadion v Podolí, budova bývalého Federálního shromáždění, Nová scéna Národního divadla, žižkovský televizní vysílač, vysílač s hotelem Ještěd, obchodní dům Kotva, obchodní dům Máj, Prior v Pardubicích nebo hala Rondo, to všechno jsou ikonické stavby, které vznikly právě v tomto období. O nich, o jejich koncepci, o vztahu k režimu a jeho požadavkům, o vztazích mezi kolegy i o architektuře jako umění i technologické disciplíně v seriálu vyprávějí nejen architekti, ale i jejich příbuzní, kolegové, historici a teoretici umění.

námět: Vladimír 518 **režie:** Jan Zajíček **dramaturgie:** Vít Poláček **střih:** Jan Zajíček, Zdeněk Marek **hlavní kameraman:** Jiří Málek **výkonný producent ČT:** Roman Blaas **kreativní producentka ČT:** Martina Šantavá **producent:** Film Kolektiv – Karla Stojáková **koproducenti:** Azyl Production, RTVS **účinkují:** R. Švácha, R. Sedláková, I. Ruler, S. Franc, K. Filsak, S. Hubička, J. Bočan, V. Aulický, A. Šrámková, R. Žertová; V. a V. Machoninovi, Z. Kuna, K. Prager, F. Cubr, R. F. Podzemný

REŽISÉR JAN ZAJÍČEK: ZAZNAMENALI JSME DEMOLICI PRAŽSKÉHO TRANSGASU, KTERÁ SE STALA LEITMOTIVEM CELÉHO CYKLU

Kdy se u vás začal projevovat zájem o architekturu?

Architekturu jsem v dětství považoval za chladnou disciplínu. Až později, na střední výtvarné škole, jsem měl možnost navštívit Le Corbusierovu kapli v Ronchamp, která mě oslnila. Hlavní iniciační moment jsem ale zažil až v Guggenheimově muzeu v New Yorku od Franka Lloyda Wrighta. Při pohledu shora dolů jsem si všiml takového jemného posunu uvnitř té spirály a najednou jsem měl pocit, že jsem se napojil přímo na ten koncept, do jeho hlavy. Začal jsem se rozhlížet a všimát si dalších detailů a souvislostí té stavby. A tehdy jsem si poprvé uvědomil, že se dá i architekturou komunikovat a že to může být disciplína duchovní.

Ve vašem seriálu si všímáte dominantních staveb na různých místech Česka. Šli jste po těch nejikoničtějších realizacích té doby?

Chtěli jsme představit i méně známé stavby, ale důležitý byl celkový obraz tehdejší architektonické scény a v něm se nelze takzvaným ikonám vyhnout. Zajímaly mě hlavně příběhy za těmi stavbami, souvislosti a vztahy, tvůrčí a společenské. A v těch ty nejvýraznější domy sehrály roli, a nešlo je proto opominout. I tak ale bylo někdy potřeba vypíchnout určitý detail, který se ukázal pro vyobrazení tohoto celku jako určující. Příkladem může být rodinný dům Karla Hubáčka. Malý nenápadný domeček, rodinný paneláček, prototyp, experiment, který se neujal, ale je klíčový pro hlubší pochopení jeho myšlení, které ho možná přivedlo později k architektonickému řešení televizního vysílače na Ještědu.

Jak se hledá půvab u jednotlivých staveb, je pochopitelné. Ale co působivého je třeba na panelových sídlištích?

Panelovým domům se záměrně v seriálu věnujeme jen okrajově a jen tehdy, pokud to má nějaké širší souvislosti. Zprůměrnění stavebnictví byl sen architektů, který měl svůj důvod a smysl. V podmínkách socialistického plánování se ale zvrhl a s architekturou nemá nic společného. I tak ale v počátcích tohoto zhoubného procesu vznikla řada zajímavých projektů. Příkladem může být brněnské sídliště Lesná.

Věnujete se podrobněji i autorům jednotlivých staveb, které se dostaly do vašeho výběru?

Ano. Nahlédnout pod povrch procesu tvorby skrze osobní příběhy bylo přímo mým záměrem. Chtěl jsem se od začátku mimo jiné vyhnout formě encyklopedického přehledu, což trochu souvisí s první otázkou. Člověk každý den prochází kolem nějakého domu a vidí vlastně jen výsledek, který může působit chladně, mrtvě, nehybně. Ale většina těchto staveb vznikala mnohdy za dramatických okolností a stojí často jen kvůli souhře mnoha událostí a osudových náhod. Ty domy stavěli konkrétní lidé, kteří navíc v totalitě čelili mnoha tvůrčím, osobním nebo třeba politickým omezením, museli improvizovat, vymýšlet si, reagovat na nedostatek materiálu, dělat těžká životní rozhodnutí.

Trendem posledních let je odstraňovat stavby spojené především s brutalismem. Podařilo se vám zachytit i ty, které zmizely?

Hned několik. Hrozí, že bude zbourána budova bývalého Chemapolu, během natáčení bylo rozhodnuto o demolici ÚTB na Žižkově, což je jedna z posledních realizací Františka Cubra a Josefa Hrubého, spoluautorů československého pavilonu pro Expo 58. Aniž by to byl původní záměr, tak jsme také detailně zmapovali postupnou demolici pražského Transgasu. Tato smutná scéna se stala jakýmsi leitmotivem celé série.

Proč jste si ve vašem dokumentu vymezili období 58–89?

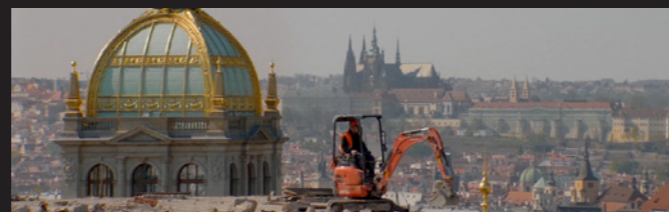
Pauza ve stylové kontinuitě, která byla ve světě způsobena druhou světovou válkou, byla ve východní Evropě o něco delší kvůli doktríně socialistického realismu. Československý pavilon pro Expo 58 od tria architektů Cubr, Hrubý, Pokorný symbolizuje v našich končinách její definitivní konec a návrat k moderní architektuře. Rokem 1989 pak končí éra totality. Společnost ji ale vnímá zdeformovaně, přitom místní architektonický vývoj nijak nevybočuje od světa. Šlo nám mimo jiné o to tuhle zkreslenou optiku rozbít.

Pro mnoho lidí mohou být jednotlivé stavby snadno přehlédnutelné a nezajímavé. Změní cyklus vnímání období a těchto staveb?

Jsem pevně přesvědčen, že u někoho ano. My jsme s kameramanem Jiřím Málkem věděli, že abychom o těch stavbách mohli něco říct, musíme s nimi strávit nějaký čas jen tak. Pobýt v nich. Všimát si detailů. Je to jako v tom Guggenheimově muzeu, detail je přesně ten klíč ke změně pohledu. Nejen na ten dům, ale i na židli, na které sedím, na chleba, který jím, na svět kolem a koneckonců i na vlastní život. Jde jen o čas, o to zastavit se na chvíli a rozhlédnout se. Protože tenhle roh někdo řešil třeba den, jak říká v jedné scéně architekt Josef Pleskot.

Řada staveb v dokumentu je spojena s komunismem. Škodí jim to?

To je mnoho otázek v jedné. Záleží hodně na původním účelu stavby. Nejde o to také za každou cenu zakonzervovat minulost a všechno zachovat. Důležitá je odborná a veřejná debata, co stojí za to ochránit a co ne. Těm domům samotným je to jedno. Škodit se dá lidem, nám samým, našim potomkům, veřejnosti. A to může maximálně několik konkrétních státních úředníků na příslušných odpovědných místech, kteří si pletou sentiment, v lepším případě vkus, nebo osobní zájem se zájmem veřejným.

AUTOR NÁMĚTU VLADIMÍR 518: JE NUTNÉ SE POKUSIT O REALISTICKÝ POHLED NA POVÁLEČNOU STAVEBNÍ KULTURU. V NÍ JE ZAKÓDOVÁN CELÝ PŘÍBĚH NAŠÍ PŘEDREVOLUČNÍ HISTORIE

Kdy se u vás začal projevovat zájem o architekturu?

Jsem dlouhodobě součástí něčeho, čemu se říká urban culture, takže město jako takové mě asi ve všech svých formách zajímalo vždy. Ale pokud si dobře pamatuji, můj první vědomý a iniciační moment směrem k intenzivnímu zájmu o poválečnou architekturu byla posmrtná výstava Karla Pragera v Praze, která proběhla v roce 2001.

Ve vašem seriálu si všímáte dominantních staveb na různých místech Česka. Šli jste po těch nejikoničtějších realizacích té doby, kterou jste si vymezili v názvu?

Dalo by se to tak říct. Zároveň ambicí knižního projektu i seriálu samotného bylo podívat se někam hloub, za oponu toho, co už začíná být všeobecně známo. V každé disciplíně se po čase definují ikonické momenty či projekty a díky nim přestávají být vidět i další zajímaví tvůrci a jejich práce. Doufám, že Architektura 58–89 pokrývá ty nejdůležitější, ale zároveň i ty nejzajímavější a třeba opomíjené stavby.

Jak se hledá půvab u jednotlivých staveb je pochopitelné, ale co působivého je třeba na panelových sídlištích?

Sídliště jsou celkově složitá a samostatná téma. I z toho důvodu se jich dotýkáme v našem projektu jen okrajově. Je potřeba například správně chápat dobový kontext, poválečnou krizi v bytové výstavbě a obrovskou potřebu co nejrychleji a nejefektivněji stavět. Taktéž postupem času degradující stavební řemesla, omezenou variabilitu prefabrikovaných soustav, omezené rozpočty a celkovou propast mezi koncepty architektů a následnou realitou.

Věnujete se podrobněji i autorům jednotlivých staveb, které se dostaly do vašeho výběru?

Architektura v sobě má vždy zakódované příběhy, a to osobní, konkrétních jednotlivců, stejně tak ale

i celospolečenské, dobové. V rámci možností jsme se snažili do každého dílu dostat i osobní střípky ze života jednotlivých tvůrců, protože to je ve výsledku nejméně probádaná kapitola. I díky tomu se nám snad jednou podaří chápat tyto generace architektů více realisticky, nejen černobíle, tedy jako služebníky režimu, nebo naopak jako nějaké hrdiny. U každého z nich je ten poměr jiný a má velký smysl tyto nuance rozeznávat.

Trendem posledních let je odstraňovat stavby spojené především s brutalismem. Podařilo se vám zachytit i ty, které zmizely?

Samozřejmě, myšlenka dokumentace mizejících staveb byla od začátku jedním z hlavních motivů. V tomto ohledu odvedl skvělou práci kameraman Jiří Málek, který se pravidelně vracel na místa postupujících demolí. Zdokumentováno takto máme například bourání Transgasu na Vinohradech nebo telefonní ústředny v Dejvicích. Myslím si, že téma konečnosti a neopakovatelnosti se snažil do seriálu vtělit i režisér Jan Zajíček, který se projektu velmi odevzdal.

Proč jste si ve vašem dokumentu vymezili období 58–89?

Někde je nutné ty hranice stanovit a v rámci tohoto období se zdají milníky v podobě let 1958 a 1989 jako naprosto ideální. Z jedné strany nacházíme fatální zlom v československé architektuře díky úspěchu našeho pavilonu na Expo 1958 v Bruselu, na druhém konci zase společenský a ekonomický zlom doprovázený experimenty s postmodernismem.

Pro mnoho lidí mohou být jednotlivé stavby snadno přehlédnutelné a nezajímavé. Změní cyklus vnímání období a těchto staveb?

Za posledních deset let se náhled společnosti na poválečnou architekturu velmi výrazně změnil, a to, myslím, k lepšímu. Lidé si začínají uvědomovat, že by bylo velmi smutné, kdybychom přišli o celé vrstvy naší kulturní historie. Tento obrat ve veřejném mínění snad časem přinese i nějaké konkrétní a pozitivní činy, jako jsou například kvalitní rekonstrukce těch nejdůležitějších budov.

Řada staveb v dokumentu je spojena s komunismem. Škodí jim to?

Samozřejmě ano, ale zároveň se nemá smysl tvářit, že tomu tak nebylo. Všechny tyto stavby vznikaly v kontextu socialistické státní struktury a tento fakt byl logicky v mnoha ohledech limitující. Zároveň, co se například týká formální stránky architektury, umožňoval nebývalou tvůrčí svobodu. Tím chci říct, že je zkrátka nutné pokusit se o realistický pohled na poválečnou stavební kulturu, protože právě v tomto bližším pohledu je neskutečně zajímavá. Je v ní totiž zakódován celý příběh naší předrevoluční historie.

Do hudebního klubu s ČT art

Doupě

Hvězdy české hudební scény se v další řadě úspěšného cyklu koncertů z pražského klubu ohlížejí za svou tvorbou a také představují novinky z aktuálních alb. V klubu Doupě, koncertním prostoru s jedinečnou atmosférou, zazní klíčové skladby, které pro interpreta znamenaly zásadní zlom v jeho kariéře a přinesly mu popularitu. Kontaktní atmosféra klubu navozuje až jakýsi pocit neformální zkoušky a tato neformálnost se následně přenáší i na televizní diváky.

námět: Jiří Hubač **scénář:** Jan Vedral **režie:** Vít Bělohradský **dramaturgie:** Radim Smetana **střih:** Zdeněk Smrčka, Martin Šašek **hlavní kameraman:** Jan J. Filip **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová **kreativní producent:** Jiří Hubač **účinkují:** skupina Jelen, David Koller, skupina Chinaski, Aneta Langerová, Lenny, Jiří Pavlica, Janek Ledecký, Bára Poláková, Radůza, Kateřina Marie Tichá

SCENÁRISTA JAN VEDRAL: PRO DOUPĚ JE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ATMOSFÉRA. KAŽDÝ Z VYSTUPUJÍCÍCH UKÁZAL SVOU INDIVIDUALITU

Skupiny Jelen, Chinaski, zpěvačky Aneta Langerová, Radůza nebo zpěváci David Koller či Jiří Pavlica. Žánrově velmi různorodá sestava interpretů, kteří si zahráli v klubu Doupě. Jak jste hosty pro tento pořad vybíral? Podle čeho?

Podobně jako v loňské sérii Doupě hitů jsme po domluvě s kreativním producentem Jiřím Hubáčem chtěli představit muzikanty, kteří už za sebou mají ně-

jaký hudební příběh a v repertoáru písně, které diváci dobře znají, aniž by si třeba už dnes uvědomovali okolnosti a dobu jejich vzniku. Právě na těch písních během speciálního koncertu – recitálu v Doupěti sledujeme, jak se daný muzikant vyvíjel v čase. Důležitější než žánr jako takový byl tedy při výběru hostů jejich repertoár. Žánry už ostatně v dnešní době řeší málokdo.

Každý interpret v Doupěti zahraje svoje skladby, které pro jeho kariéru znamenaly nějaký zlom. Kolikrát jste se trefil a správně odhadl jejich výběr?

Kostru koncertů dávali dohromady samotní interpreti. Chtěl jsem, aby si sami a z vlastního pohledu určili, které písně pro ně byly zásadní. Zajímavé příběhy se totiž nemusí skrývat jen za notoricky známými singly. Vyjednávání přišlo na řadu až u samotné skladby večera. Chtěl jsem, aby všichni začínali nejstarším hitem, který mají v repertoáru, a potom pokračovali do současnosti, klidně k aktuálním, sotva vydaným věcem. Ne každý na tu formu přistoupil, což je i logické. Dynamiku a stavbu koncertu každý umělec pojímá jinak a po svém. Ale troufnu si říct, že ty díly, kde se koncept povedl dodržet, jsou zároveň ty nejsilnější.

Klub Doupě je velmi komorní prostor. Jak se v něm cítí třeba Chinaski, kteří jsou zvyklí vyprodávat velké haly?

Většina z našich hostů nebyla v Doupěti poprvé. Ten klub má svoje kouzlo a atmosféru a muzikanti se do něj rádi vrací. Už proto, že vzhledem k umístění pódia jsou tam středem pozornosti. Zrovna Chinaski byli úplně nadšení – kdo zná Michala Malátného, dobře ví, že komorní a klubové prostory má rád a pro zvuk kapely jsou přes všechny její úspěchy a vyprodané haly nejpřirozenější. Když začali svůj set písní Puncocháče, Doupě komorní prostor opravdu nepřipomínalo. Spíš saunu, do které se vměstnal celý stadion.

Sérii pořadů z klubu Doupě začal Meky Žbirka. Po jeho úmrtí se diváci Artu seznámili s Doupětem hitů a dramaturgie pořadu mění podobu potřetí. Jaká bude?

Chceme zachytit příběhy známých českých muzikantů a jejich vývoj přímo prostřednictvím jejich písníček. Chceme o nich divákům říct něco, co ještě nevěděli nebo na co třeba už dávno zapomněli. A chceme využít neformální atmosféry blízkosti, která v Doupěti panuje a boří hranice mezi pódium a publikem. Je to zároveň koncert, ale zároveň prostor v něčem připomínající zkušebnu, v níž se ukáže, jak spolu muzikanti ve skutečnost mluví a komunikují. Dramaturgie je stejně jako podoba jednotlivých dílů nenucená. A prodloužila se nám stopáž na 40 minut.

Přizpůsobovali interpreti aranžmá svých hitů pro klub Doupě? Přijde někdo s novou verzí své klíčové písně nebo s nečekaným hostem?

Jak kdo. Do Doupěte se přirozeně víc hodí akustičtější pojetí koncertů, ale ukázalo se, že stejně dobře funguje i hlučný rokenrol. Obecně jsme vystupujícím navrhovali, aby koncert něčím ozvláštnili – ať už odlišnými verzemi písní, nebo přizváním hosta. Třeba Janek Ledecký všechny své známé hity zahrál v nových úpravách, jen za doprovodu dvou kytar. Také Bára Poláková některé písničky proměnila, třeba Nafrněnou diváci uslyší v pomalé verzi, ve které vyznívá úplně jinak. David Koller si zase přizval Bena Cristovaa k překvapivému duetu. Protože chceme muzikanty představovat co nejpřirozeněji, nikoho jsme do ničeho netlačili. Kdo chtěl povídat, povídal, kdo chtěl víc hrát, ten hrál. Tím nejdůležitějším je pro Doupě atmosféra. A ta nám, myslím, v této sérii také díky režisérovi Vítu Bělohradskému a kameramanovi Janu J. Filipovi klapla vždycky. Každý vystupující tu ukázal svou individualitu.

Meky Žbirka v Doupěti dával prostor i slovenským interpretům, vy se jim zatím vyhýbáte. Proč?

Doupě Mekyho Žbirky byla hlavně talkshow a vybírali jsme lidi, se kterými se Meky bude dobře povídat. Přirozeně jich bylo dost ze Slovenska, ale nejen to. Byl tu také textař Cream Pete Brown nebo producent z Abbey Road Rob Cass. Protože to byl zkrátka Mekyho svět. V současném formátu má víc prostoru než povídání hudba samotná. Možnosti předvést se koncertně v televizi čeští muzikanti moc nemají a je tu přitom spousta skvělých hudebníků, takže jsme o těch slovenských zatím ani neuvažovali. I když by si to samozřejmě také zasloužili.

Nenechte si ujít

ČT art na podzim nabídne také portrétní dokumenty zahraničních herců – Příběhy filmových legend. Diváci se tak mohou těšit na Mela Gibsona, Jamie Lee Cutisovou, Denzela Washingtona, Winonu Ryderovou, Keanu Reevese, Whoopi Goldbergovou nebo na Robina Williamse. A také na zahraniční dokumentární cykly: osmidílný dokument o historických momentech popu Jak se dělá pop a čtyřdílný dokumentární seriál o ikonických nebojácných umělkyních, které rozbouřily hudební svět Ženy rocku.

PREMIÉRY DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ NA ČT art

Inža – zvukový mistr Ivo Špalj

Když se mezi českými filmovými profesionály řekne Inža, každému se hned vybaví zvukový mistr Ing. Ivo Špalj. Ten věnoval šedesát let svého života tvorbě filmového zvuku pro animované, hrané i dokumentární filmy, jejichž množství nelze skoro ani spočítat. Prošel cestu od analogového zvuku až po dnešní, digitální éru, od technicky vnímané práce až po dnešní uznávanou uměleckou profesi. Stal se u nás průkopníkem vícekanalového zvuku a zvukové dramaturgie. Dodnes je věrný svému řemeslu: pokorný, skromný a profesionální. Mezi významnými osobnostmi, se kterými Ivo Špalj spolupracoval, jsou nejzásadnější režisér surrealistických snímků Jan Švankmajer a jeho producent Jaromír Kallista. Posledním společným projektem této trojice je Kunstkamera. Dokument mimo jiné sleduje dokončovací práce na jeho zvukové složce a dává tak divákům nahlédnout do různých fází vzniku filmového zvuku. Ten obvykle vnímáme spíš automaticky, aniž bychom tušili, kde se ve filmu vzal a jak se vlastně tvoří. Dokumentární portrét nestora české zvukové tvorby natočila citlivým pohledem jeho dcera, střihačka a režisérka Adéla Špaljová. Spojení otce a dcery nabízí velmi blízký úhel pohledu, který odkrývá málo známý svět filmového zvuku a jeho vývoje v uplynulých šedesáti letech.

námět: Adéla Špaljová, Jan Čeněk scénář, **střih a režie:** Adéla Špaljová **dramaturgyně:** Ivana Milošević Pauerová **hlavní kameraman:** David Čálek **zvuk:** Richard Müller, Ivan Horák, Jan Čeněk, Jaroslav Fryš **výkonný producent:** Jiří Vlach **kreativní producentka:** Alena Müllerová **účinkují:** Ivo Špalj, Jan Švankmajer, Jaromír Kallista, Radim Hladík, Alois Fišárek, Pavel Rejcholec, Jiří Klenka a další

ZVUKOVÝ MISTR IVO ŠPALJ: NA PREMIÉRU STARCŮ NA CHMELU JSEM DOSTAL OPUŠTÁK Z KASÁREN. BYL TO PRVNÍ FILM, PRO KTERÝ JSEM DĚLAL RUCHY

Kdy vás začal svět filmu zajímat? Kdy vás příběhy vyprávěné na plátnech kin začaly pohlcovat?

Narodil jsem se ve Strakonici. V mém dětském věku tam tehdy byla dvě kina, ve kterých jsem byl stálým návštěvníkem. Žádný film jsem nevynechal. Dokonce mě v jednom z těch biografů i zamkli. Celý život totiž zastávám názor, že se na projekci má zůstat sedět až do konce titulů. Už tehdy ale lidé odcházeli, hned jak skončila poslední scéna. A tak se stalo, že mě zaměstnanci kina přehlédli a v kině mě zamkli. Už jako kluk jsem tedy věděl, že chci dělat něco u filmu. Zkoušel jsem amatérsky natáčet, ale nakonec se mi zalíbil hlavně zvuk. Když jsem pak na Barrandově začínal, tak se požadovalo, aby uchazeči byli absolventy elektrotechnické fakulty ČVUT se specializací pro rozhlas a televizi. To bylo jediné možné vzdělání pro tento obor, proto jsem ho taky vystudoval.

Který film byl pro vaši kariéru rozhodující?

Konkrétní titul si nevybavím, ale hodně jsem se jako dítě díval na animovanou tvorbu. A moc se mi nelíbilo, jaký měla zvuk. Vždy jsem se snažil a doteď prosazuji to, aby se pro každý film natočily zvuky a ruchy nově. Aby se nepoužívaly ty uložené v nějakém archivu, databázi. Dříve byl systém takový, že střihačky rozhodovaly o nasazování zvukové stopy. Měly ve skříní nahrávky s nejrůznějšími ruchy a používaly je podle toho, jak se jim to zrovna hodilo a líbilo. Takže vznikala jen taková zvuková mozaika, která postrádala styl. Tak jsem si tedy jako mladý drzý hoch dovolil jít vlastní cestou. Mnoha lidem se to samozřejmě nelíbilo, ale režiséři postupně pochopili, že je podstatně lepší, když se zvuky a ruchy natočí přímo pro konkrétní film.

Filmový muzikál Starci na chmelu byl prvním celovečerním snímkem, na kterém jste se coby zvukař podílel. Pamatujete si na svoje pocity ze slavnostní premiéry v září roku 1964?

Pamatuji, ale musím upřesnit, že pro Starce na chmelu jsem dělal jen ruchy. Premiéru měl tento film v Litoměřicích, a to v době, kdy jsem byl zrovna na vojně. Takže se Starci mám ve vzpomínkách uloženo hlavně to, že jsem na jejich první promítání dostal první opuštěk z kasáren. To se mi na celé té premiérové slávě líbilo nejvíc.

Pro kterého režiséra jste filmy zvučil nejraději?

Rád jsem spolupracoval s každým režisérem. Měl jsem to štěstí, že jsem skutečně spolupracoval s těmi nejvýznamnějšími. S Karlem Kachyňou, Janem Švankmajerem, Jaromilem Jirešem, Jurajem Herzem, Jiřím Krejčíkem, Věrou Chytilovou a z těch mladších třeba s Vladimírem Michálkem. Určitě si nevzpomenu na všechny, ale byli to ti nejlepší.

Kdo z nich byl na zvuk obzvláště citlivý?

Myslím, že Kachyňa. S ním byla opravdu velmi dobrá domluva. Jemu na zvuku skutečně hodně záleželo. Bylo i dost těch, kteří se tvářili, že jim je zvuk celkem jedno, ale zase si nechali poradit.

Jak zní vaše definice dobrého filmu?

Dobrých filmů je hodně. Ale pokud sáhnu ke klasice, tak to je určitě Marketa Lazarová. A pak se mi hodně líbí filmy Jana Švankmajera. On je zkrátka originál. Jeho filmy jsou originální.

Kouzelný kopec

Koprodukční celovečerní dokumentární film představuje příběh devadesátileté historie barrandovských filmových ateliérů a zároveň je pozoruhodnými dějinami české kinematografie. Současně nabízí také mimořádně podnětnou reflexi doby a společensko-politického dění, jež ovlivňovalo tuzemskou filmovou tvorbu a je rovněž odrazem toho, jak samotná filmová díla utvářela naši národní mentalitu v uplynulých devíti dekadách a dotýkala se osudů konkrétních filmařů či herců. Fenomén Barrandova je taky portrétem samotného místa na kopci nad Vltavou a jeho genia loci i studií, která zrodila legendární divácky úspěšné snímky i v zahraničí oceňovaná díla, na něž dodnes vzpomínají mnozí z jejich mimořádných tvůrčích osobností.

scénář a režie: Roman Vávra **dramaturg:** Martin Novosad **hlavní kameraman:** Tomáš Koblka **střih:** Katarína Geyerová Buchanan **zvuk:** Ivan Horák **výkonná producentka:** Olga Grossmannová **kreativní producentka:** Lenka Poláková **účinkují:** Hynek Bočan, Karel Smyczek, Zdeněk Svěrák, Iva Janžurová, Jan Kačer, Jaromír Hanzlík, Jiří Stivín, Vladimír Kórner, Jaromír Kallista, Jaromír Šofr, Elmar Kloss ml., Vít Olmer, Ivan Šlapeta, Jiří Brožek, Václav Marhoul, Petr Tichý, Jan Kuděla, Petr Forman

SCENÁRISTA A REŽISÉR ROMAN VÁVRA: KDYŽ SI V BARRANDOVSKÝCH ATELIÉRECH PŘEDSTAVÍTE, KDO VŠECHNO TAM TOČIL A S KÝM, TAK SE VÁM PODLOMÍ KOLENA

Symbolem československé předválečné i poválečné kinematografie jsou barrandovské ateliéry. Kdo ve vašem dokumentu rekonstruuje jejich historii? Kdo z pamětníků? Kolik hodin archivních materiálů jste měli k dispozici?

Historii barrandovských ateliérů ve filmu řešíme hlavně komentářem, který podle mě hezky načel Petr Forman, a dobovými archivy. Ti, co byli u zrodu filmových ateliérů, pochopitelně už nejsou mezi námi. Ale komentář o počátcích ateliérů doplňují a přidávají mu na důvěryhodnosti i barrandovští profesionálové a pamětníci z pozdějších časů, jako jsou například producent Jaromír Kallista, režisér Elmar Kloss mladší, kameraman Jaromír Šofr. Co se týče dokumentárních archivů, těch jsem nakoukával desítky hodin, prostě všechno, co bylo k mání a co především dramaturg Martin Novosad někde „vyšťáral“ – v České televizi, Národním filmovém archivu, Krátkém filmu, barrandovském archivu. U hraných filmů, považujeme-li je za archivy také, to šlo spíš do vyšších desítek hodin.

Kdo byl pro ateliéry historicky tou nejzásadnější osobností?

Miloš Havel. Bez něj by ateliéry na tom místě, tak velkoryse pojaté, navíc s uzavřeným výrobním řetězcem, zkrátka ve své době nejmodernější filmová fabrika v Evropě, pravděpodobně nikdy nevznikly.

Jak si lidé, se kterými si před kamerou o Barrandově povídáte, pamatují atmosféru v ateliérech? V čem se shodují? Kdy se jejich vzpomínky rozcházejí?

Myslím, že výborně zafungovalo, že jsme s nimi točili přímo v legendárním ateliéru č. 2 – tedy jednom ze dvou v roce 1933 dokončených a který funguje dodnes. Mnozí z našich pamětníků po vstupu do tohoto prostoru pookřáli a vzpomínali, že v něm byli naposledy například před 50 nebo 30 lety, co v něm točili, jak se jim vybavila jeho charakteristická vůně, kterou si atelier drží dodnes, jak si představují na rampách kolem stěn osvětlovače a vůbec šrumec kolem, zkrátka rovnou byli doma. Vesměs vzpomínají s jistou nostalgií na éru, která se už nebude opakovat. Nutno dodat, že s velkým respektem k tvůrcům a mnohdy i vedení ateliérů. Když tedy nemluví zrovna o normalizačním šéfdramaturgovi Ludvíku Tomanovi, tam toho respektu mnoho není. Vzpomínky se samozřejmě rozcházejí především zkušeností pamětníků v různých údobích ateliérů, která většinou souvisela s dějinnými zvraty. Když si představíme tvůrčí kvas 60. let a následnou normalizaci, je to asi jasné. Samozřejmě, že i v těchto obdobích se někdo přizpůsobil víc a někdo méně či vůbec. I o tom je náš film.

Zabýváte se i Barrandovem v kontextu evropské kinematografie?

V podstatě ne. Na to už nebyl prostor. I tak má film sto minut. Kromě případů, kdy ta „evropská kine-

matografie“ vstoupila přímo na Barrandov jako za protektorátu.

Které okamžiky barrandovských ateliérů připomenete jako ty nejstěžejnější v jejich devadesátileté historii?

Asi by se nabízela 60. léta, kdy se „barrandovský“, tedy československý film stal vpravdě evropským. Vlastně i naši respondenti – pamětníci, kteří ve své většině prošli touto slavnou etapou, by asi měli k tomuto období nejvíce co říci. Ale my jsme se nechtěli soustředit jen na jedno období, navíc už hodně pokryté například výborným cyklem Zlatá šedesátá. Chtěli jsme víceméně rovnoměrně popsat celou devadesátiletou historii, i když těžiště filmu je asi opravdu od konce 50. do 70. let. Navíc klíčem k vyprávění nebylo hledat nejstěžejnější období, ta tam zastupovaly historické zvraty jako takové, ale důležité tvůrce a hybatele barrandovského dění, na jejichž mikropříbězích a osudech jsme chtěli barrandovský příběh odvyprávět.

Kolik filmů natočených na Barrandově se dostalo do vašeho dokumentu? A který je ten nejnovější?

Jsou jich desítky a stejně se na další desítky zamýšlených nedostalo. Nejnovější jsou ukázky z amerických velkoprodukcí současnosti či nedávné minulosti, nemá smysl specifikovat, jelikož jde už opravdu jen o ilustraci současného trendu.

Když vy jako režisér vstoupíte do barrandovského ateliéru, vnímáte nějaké kouzlo toho místa?

Asi nečekáte, že bych řekl ne. Ale už je to nejspíš vsugerovaný pocit. Když si člověk představí, co všechno tam bylo natočeno a jak skvělými osobnostmi, podlomí se vám kolena. Hlavní budova, tedy ta první postavená, je navíc hezky a dobově zrekonstruovaná, takže se stačí jen zasnít...

Slávek Janoušek – Tohle je vzkaz

Osudy Slávka Janouška ukazují, jak někdy kvalita nemusí jít ruku v ruce s absolutní popularitou. Tento souputník Nohavici, Redla, Plíhala, Daňka a dalších folkových bardů patřil v osmdesátých letech k největším objevům festivalu Porta. Jeho písním tleskaly desetitisíce lidí. Přitom Janoušek začínal svou hudební kariéru už o deset let dřív, pod křídly Jaroslav Hutky a sdružení Šafrán. Jenže písničkáři Šafránu byli rozehnáni a Janoušek se léta věnoval amatérskému divadlu. Dokument o jeho životě a díle přináší pozoruhodnou zprávu o tom, jak život naplněný po okraj prací a přátelství vede k rovnováze a obyčejnému lidskému štěstí. Vzkaz, který Slávek Janoušek ve svých sedmdesáti letech posílá dál, je tak důležitější než letničkové hity v komerčních rádiích.

scénář a režie: Jiří Vondrák **dramaturg:** Ivo Cicvárek **hlavní kameraman:** Jiří Strnad **střih:** Jaromír Vašek **zvuk:** Radek Vlach **výkonný producent:** Pavel Plešák **kreativní producent:** Dušan Muliček **účinkují:** Slávek Janoušek, Dagmar Janoušková, Jaroslav Samson Lenk, Jaroslav Hutka, Jiří Žáček, Luboš Vondrák, Libor Sigmund, Lada Šimíčková, Saša Niklíčková, Ivo Cicvárek, Milan Tesař, Josef Klíč, Viola Janoušková, Jakub Šimáně, František a Pavlína Urbancovi a další

Marko Čermák – poslední romantik

Ilustrátor a malíř Marko Čermák vešel do povědomí českých čtenářů především ve spojení s kultovním českým komiksem Rychlé šípy a knihami spisovatele Jaroslava Foglara, se kterým spolupracoval od roku 1968. Jako hudebník, významná osobnost českého bluegrassu a country, byl zakladatelem a členem skupin Greenhorns a WhiteStars. Romantické vidění světa uvádí jako svoji základní životní polohu, která se promítá do jeho výtvarné práce, hudebních textů i hudby samotné.

režie: Ladislav Moulis **dramaturgyně:** Hana Stibralová **hlavní kameraman:** Ladislav Moulis **zvuk:** Štěpán Mamula **výkonný producent:** Petr Morávek **kreativní producentka:** Jana Hádková **účinkují:** Marko Čermák, Vladimíra Čermáková, Petr Brandejs, předseda Bluegrassové asociace ČR Petr Náhlík „Vokoun“, trampský badatel Václav Vávra, vydavatel Václav Janda, šerif osady Westend Jaroslav Malý „Chrys“ a další

Radim Vizváry – tichu rozumím

Český mim Radim Vizváry patří ve světě mezi nejuznávanější osobnosti mimického divadla. Zásadním okamžikem v jeho životě bylo setkání s Borisem Hybnerem, který si Radima Vizváryho vybral jako svého nástupce a předal mu pomyslné žezlo české pantomimy. Dokumentární film vznikl v průběhu jedné celé divadelní sezony, sleduje jeho osobní cestu k pantomimě, které nebyla bezbolestná. Radim Vizváry je umělec, který se snaží s maximální dokonalostí ovládnout své „řemeslo“, ale zároveň je plný pochybností a úvah.

scénář: Martin Pekárek **režie:** Petra Všelichová **dramaturg:** Martin Pekárek **hlavní kameraman:** Jiří Berka, Tomáš Nikl **zvuk:** Filip Šnajdr **výkonná producentka:** Markéta Grossmannová **kreativní producent:** Marcel Nevín **účinkují:** Radim Vizváry, Ladislava Petišková, Margita Kučerová, Petra Jílková, Radek Jílek

Emma v oblacích

Emma Srnková je známá především jako malířka a výtvarnice, ale její životní příběh je protkán mnoha zá- koutími, o kterých ovšem dokáže často povídat a glosovat je s humorným nadhledem. Ve svých osmdesáti letech se má za čím ohlížet. Spolu se svojí dcerou, herečkou Barborou Srnkovou, nás provází svým životem prostřednictvím konkrétních vzpomínek na mladá léta, tři manžely a tři děti, na období, kdy působila v Černém divadle, na prodělanou rakovinu.

scénář a režie: Karel Smyczek **dramaturgyně:** Jana Hádková **hlavní kameraman:** Antonín Chundela **zvuk:** Vladimír Nahodil **výkonný producent:** Jiří Merunka **kreativní producent:** Ivo Kristián Kubák **účinkují:** Emma Srnková, Barbora Srnková, Jiří Anderle, Marie Rottrová a další

Muž mnoha talentů Arnošt Goldflam

Dokumentární film Aleše Kisila věnovaný Arnoštu Goldflamovi, a to v celé šíři jeho osobnosti. Je originálním hercem, dramatikem, režisérem, spisovatelem, malířem, ale také třeba nedostudovaným medikem. A v neposlední řadě manželem, otcem a synem židovských rodičů.

scénář a režie: Aleš Kisil **dramaturgyně:** Eva Langšádlová **výkonný producent:** Jiří Merunka **kreativní producent:** Ivo Kristián Kubák **účinkují:** Arnošt Goldflam, Boleslav Polívka, Miloš Maršálek, Břetislav Rychlík a další

Skrýše a útky Ladislava Fukse

Spisovatel Ladislav Fuks jednou řekl, že veškeré odpovědi na otázky, které se týkají jeho samotného, tazatelé naleznou v jeho díle. Proslul jako autor psychologické prózy, jeho hrdinové bývají sevření strachem, drcení okolním světem a zahaní do kouta. To asi prožíval i samotný Fuks. Bylo mu patnáct, když vstoupili do Prahy vojáci s hákovými kříži. Byl svědkem, jak jeho židovští spolužáci z gymnázia byli ponižováni, terorizováni a nemilosrdně likvidováni. Soucťil s nimi a pravděpodobně se dokázal docela dobře vžít do role štvané zvěře. A strach, který tenkrát pocítil, jej pak doprovázel po celý život.

scénář: Jan Poláček **režie:** Pavel Dražan **dramaturg:** Martin Červenka **hlavní kameraman:** Lubomír Stiburek **zvuk:** Petr Provazník **výkonná producentka:** Olga Grossmannová **kreativní producentka:** Lenka Poláková **účinkují:** Jan Poláček, Jiří Tušíl, Erik Gillk, Radko Tobičík a další

Slasti a hořkosti mistra Švabinského

Říká se tomu dar od páneboha – Max Švabinský už jako malé dítě skvěle kreslil a maloval, tak jako jiný dých. Okolní svět k němu promlouval coby exploze fascinujících barev a tvarů. Neodolal nutkání, že všechno to úžasné, co jej obklopuje, je třeba dostat na papír. Ale stát se už v mládí všeobecně uznávaným umělcem a zůstat jím až do konce dlouhého života, to se poštěstí málokomu. Max toho dosáhl neuvěřitelnou pracovitostí, odříkáním a vášnivým zaujetím pro tvorbu.

scénář a režie: Michael Kaboš **dramaturg:** Martin Červenka **hlavní kameraman:** Michael Kaboš **zvuk:** Petr Provazník **výkonná producentka:** Olga Grossmannová **kreativní producentka:** Lenka Poláková **účinkují:** Martin Kuna, Markéta Mercová, Jan Gloser, Veronika Hulíková, Ivan Exner a další

Santini – Cesta barokního génia

Tři století po smrti architekta a umělce Jana Blažeje Santiniho-Aichela se dokumentarista Vít Hájek vypravil za památkami, které jsou spojeny se jménem tohoto jedinečného tvůrce. Přestože není Santiniho dílo neznámé, stále se při jeho zkoumání objevují nové otazníky. Také samotný život barokního génia je plný tajemství. Dodnes je například nepochopitelné, jak mohl ke zrodu přivést tak obrovské množství velkolepých staveb. A to navzdory svému vážnému zdravotnímu hendikepu.

scénář a režie: Vít Hájek **dramaturg:** Martin Červenka **hlavní kameraman:** Patrik Hoznauer **zvuk:** Petr Provazník **výkonná producentka:** Olga Grossmannová **kreativní producentka:** Lenka Poláková

Kubišta

Bohumil Kubišta, nejvýraznější reprezentant moderny, inspirátor německých expresionistů. Jeho dílu však neporozuměli někteří z jeho přátel, kteří sice uznávali jeho intelekt a mravní přísnost, ale jeho obrazy pokládali za nedoslovitelné, spíše za projev jakési vůle než skutečné inspirace a nadání. Životopisný film přiblíží nejen téměř tragické životní peripetie umělce, ale připomene a v celé jeho šíři ukáže dílo polozapomenutého, a přece tak významného malíře, který zásadně ovlivnil směřování českého moderního malířství počátku 20. století.

scénář a režie: Aleš Kisil **dramaturgyně:** Hana Stibralová **výkonný producent:** Roman Blaas **kreativní producentka:** Martina Šantavá

Jiří Anderle a jeho lidská komedie

Jiří Anderle je velký umělec. Nejen grafik a malíř, ale také spisovatel, herec, muzikant a velký vypravěč. Postihnout tuto renesanční osobnost je nesmírně náročné – jeho nadání, život minulý i současný. Vše vznikalo na základě mnoha setkání a intimních rozhovorů režiséra Viktora Polesného s člověkem, bez kterého by byl náš umělecký svět o mnoho chudší. Dokument nabízí průhledy do světa a života jednoho z nejvýznamnějších českých malířů a grafiků druhé poloviny 20. století a počátku nového tisíciletí.

scénář a režie: Viktor Polesný **dramaturgyně:** Hana Stibralová **hlavní kameraman:** Jan Šťastný **výkonný producent:** Jiří Merunka **kreativní producent:** Ivo Kristián Kubák **účinkují:** Jiří Anderle, Emil Viklický, Jitka Zelenková a další

Z KINA DO TELEVIZE

Dežo Hoffmann – fotograf Beatles

Příběh Beatles je leckomu dobře známý, ale příběh Deža Hoffmanna už zná málokdo. Jakoby řízením osudu se stalo, že se jejich životní cesty protnuly v tom nejlepším možném období. The Beatles stáli na prahu celosvětové slávy a jemu bylo padesát – byl tedy ve věku, kdy už mnozí uvažují o odchodu ze scény. Avšak jejich energie, nespoutanost a radost ze života jej zcela nadchly. Omládl vedle nich, kypěl nápady a věnoval se tomu, co uměl nejlépe – fotografování. Udělal více snímků Beatles než kdokoli jiný a zaznamenal všechny významné události jejich oslnivé kariéry. Rodákovi z Banské Štiavnice, bývalému válečnému kameramanovi, pózovali nejen hvězdy hudebního světa jako Eric Clapton, Jimi Hendrix, Pink Floyd, David Bowie, Louis Armstrong, ale i Brigitte Bardotová nebo Ernest Hemingway.

scénář a režie: Patrik Lančarič **dramaturg:** Martin Polák **zvuk:** Peter Németh **producent:** Trigon Production – Patrik Pašš **výkonný producent ČT:** Roman Blaas **kreativní producentka ČT:** Martina Šantavá

Zkouška umění

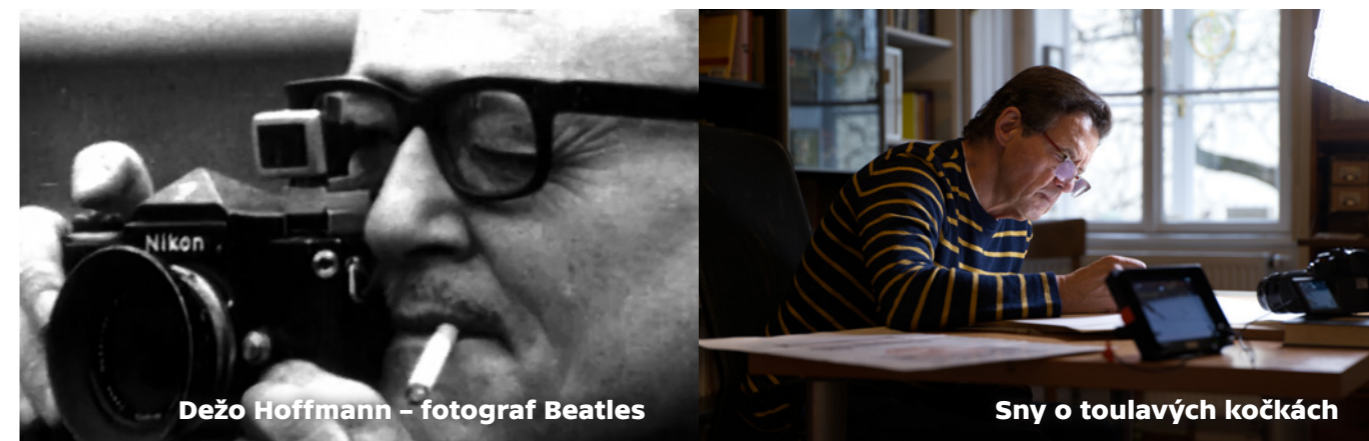
Oceňovaný dokument Zkouška umění sleduje ve třech rozdílných ateliérech přijímací řízení na Akademii výtvarných umění v Praze. Adéla Komrží a Tomáš Bojar natáčeli zákulisí přijímacích zkoušek v roce 2019. Svým observačním dokumentem kladou prosté otázky, jež se zpravidla bojíme vyslovit – možná proto, že v jiných případech vedou k neuspokojivým, až banálním odpovědím. Zároveň ukazují, že portrét instituce dokáže nabídnout odlehčenou generační výpověď, v níž má význam se ptát, proč má člověk potřebu umělecky tvořit, stejně jako se dozvědět, že chleba za 14 korun může vydržet čerstvý celý týden.

scénář a režie: Adéla Komrží, Tomáš Bojar **hlavní kameraman:** Šimon Dvořáček **zvuk:** Václav Flégl, Michaela Patryková, David Titěra **střih:** Hedvika Hansalová **producent:** GPO Platform – Jakub Wagner **kreativní producent ČT:** Dušan Mulíček

Sny o toulavých kočkách

Ilustrátor Petr Sís je jedním z mála českých výtvarníků, kterému se podařilo prosadit se v zámoří a dosáhnout světového věhlasu nejen na poli dětské literatury, audiovizuálních projektů, ale i plakátové tvorby, tapisérií a dalších výtvarných děl. Film režíruje Petrův mladší bratr David Sís. Snímek je stylizován jako pomyslná kniha života Petra Síse, kdy vizuálním leitmotivem je pohled umělce na běžný svět. V Sísově fantazii se totiž realita mění, ožívá, probarvuje... Propojovacím prvkem je animovaná černá mystická kočka, která se poprvé objevila v knize Tři zlaté klíče a je jakýmsi alter egem autora, symbolem hledajícího toulavého živočicha, který vlastně nikam nepatří.

námět, scénář a režie: David Sís **kamera:** Vít Bělohradský, Vojtěch Vančura **hudba:** Dominik Renč, Robert Jíša **zvuk:** David Titěra **střih:** David Votava, Alexander Brož **producenti:** FRMOL – Vít Bělohradský, Kateřina Bělohradská **kreativní producentka ČT:** Věra Krincvajová

Dežo Hoffmann – fotograf Beatles

Sny o toulavých kočkách

ZAHRANIČNÍ SERIÁLY NA ČT art

Sanditon II

Ve druhé, tentokrát šestidílné řadě britského dramatického seriálu se vracíme do Sanditonu, kdysi ospalé rybářské vesnice, která se rychle proměňuje v módní přímořské letovisko. Od posledních událostí uplynulo devět měsíců a Charlotte Heywoodová je opět v centru dění. Tato nekonvenční a impulzivní mladá dáma nedává spát žádnému z přítomných mladíků, rušný společenský život přímořského městečka je ale opět plný intrik a nevyřčených přání a tužeb.

Sanditon III

I třetí, opět šestidílná řada britského dramatického seriálu, který vznikl na motivy posledního, nedokončeného románu Jane Austenové, se vracíme do Sanditonu, nyní již etablovaného přímořského letoviska, jehož pestrý společenský život je možná více než kdy jindy plný intrik a vášní. A Charlotte Heywoodová, nyní zasnoubená mladá dáma, snad konečně najde štěstí podle svých představ.

Království I, II (REPRÍZA)

Kultovní seriál Larse von Triera Království I z roku 1994 zavede diváky do Královské nemocnice v Kodani, kde, jak se zdá, vládou zlé síly. Budovu, postavenou v roce 1910, ovládá duch minulosti bez ohledu na to, že staré zdi byly v roce 1958 nahrazeny moderní nemocnicí stojící na původních základech. Právě tento duch způsobuje, že pacienti, kteří by mohli být zachráněni, umírají.

Děj Království II v podstatě plynule navazuje na předchozí řadu a absurdní poměry v nemocnici zvané Království se vůbec nemění. Neurochirurg Stig Holmer se v rozjařené náladě navrácí z Haiti, aby posléze čelil znovu obžalobě ze zanedbání lékařské péče při operaci malé Mony. I jeho malý travičský pokus na mladším kolegovi Kroghshojovi končí fiaskem. Paní Drusseové zřejmě není souzeno odejít z nemocnice. V den propuštění ji nešťastná náhoda zavede zpět. Zdá se, že její dílo tam ještě není dokončeno.

Království: Exodus (PREMIÉRA)

Enfant terrible evropského filmu Lars von Trier pokračuje tam, kde v polovině devadesátých let začal, a dvě řady kultovního seriálu Království korunuje řadou třetí s názvem Království – Exodus. Nově se zde setkáváme s náměsíčnou Karen, čipernou dámou, které hlasy z Království nedají spát a volají po vysvobození. Brána do Království se tak po letech znovu otevírá.

Dallas 63

Mysteriózní drama podle románu Stephena Kinga o středoškolském učiteli, který se vydá zpět v čase, aby zabránil Leemu Harveymu Oswaldovi ve vražedném útoku na amerického prezidenta. Seriál připomene šedesáté výročí atentátu na Johna Fitzgeralda Kennedyho.

Kniha snů Karen Blixenové

Šestidílné dánské drama. Na počátku 30. let píše Karen Blixenová nejbližším příbuzným do rodného Dánska o své zoufalé situaci. Farma v Africe bankrotuje, stejně jako její manželství, a ona sama trpí chronickou nemocí, která ji nevýslovně zmáhá. Tragická ztráta Denyse Finche Hattona, životní lásky, jí sebrala veškeré životní vyhlídky. Jako zlomená žena se vrací na rodinné sídlo v dánském Rungstedlundu, odkázaná na pomoc matky a sourozenců. Psaní se pro ni stane únikem od skutečnosti do světa barevných snů. Začíná psát svou první knihu, sbírku Sedm fantastických příběhů. Prosadit se na literárním poli je ale nelehký úkol.

Ridley Road

Čtyřdílná adaptace stejnojmenného románu spisovatelky Jo Bloomové přibližuje atraktivní formou špionážního thrilleru málo známou část britské historie: boj tajné židovské organizace 62 Group s britskou neonacistickou stranou National Socialist Movement v 60. letech 20. století. Protagonistkou je mladá židovská dívka, která se za cenu vysokého osobního rizika infiltruje do nejvyšších pater neonacistické scény.

NA JEVIŠTĚ S ČT art

G. Rossini: Straka zlodějka

Hvězdná italská sopranistka Rosa Feolová v hlavní roli křivě obviněné hrdinky se šťastným rozuzlením operního příběhu o dvou dějstvích. V představení z milánského Teatra alla Scala **spoluúčinkují:** P. Bordogna, T. Iervolinová, E. Rocha, A. Esposito, M. Pertusi, F. Albertiová a Loutkářská společnost Carlo Colla a synové. Sbor a orchestr milánské Scaly řídí Riccardo Chailly. **Režie:** Gabriele Salvatore, **televizní režie:** Patrizia Carmineová

Z mrtvého domu / Glagolská mše

Vězni žijící v krutých podmínkách sibiřské věznice a za každým jménem strastiplný lidský osud, neštěstí, zlo i jiskra naděje. Kousek po kousku, v malých útržcích vypráví jejich příběhy Leoš Janáček ve svém posledním a jedinečném díle. I přes tíživý konec stojí na počátku partitury Z mrtvého domu Janáčkem vepsáno: V každém tvorů jiskra boží! A to je myšlenka spojující jeho poslední operu s dílem stejně unikátním – mší na staroslověnský text. Vznik Glagolské mše se částečně prolíná s prací na poslední opeře a je strhujícím vyznáním. Scénická podoba Glagolské mše jako pokračování opery Z mrtvého domu dává oběma dílům novou výpověď o síle víry v člověka. Nad tímto unikátním operním projektem se v Národním divadle Brno sešel režisér Jiří Heřman s dirigentem Jakubem Hrůšou.

Bratři naděje

Příběh bratrů Antonína, Matěje, Vojtěcha a Jindřicha Kopeckých, nositelů slavného loutkářského jména a legionářů, kteří ani v těžkých dobách první světové války neztratili humor a lásku k divadlu. V režii Jana Jirků **hrají:** Gustav Hašek, Pavol Smolárik, Václav Jelínek, Bořek Joura, Ondřej Nosálek, Radka Pavlovčinová a Johana Schmidtmajerová. Inscenace Divadla Minor nasbírala brzy po premiéře mimořádný počet ocenění, například na festivalu Skupova Plzeň nebo cenu Thálie pro Gustava Haška v kategorii Loutkové divadlo.

Richard Lví srdce

Novodobá inscenace jedné z nejslavnějších francouzských komických oper, natočená v roce 2019 v Královské opeře ve Versailles. Česká televize tak poprvé uvádí slavné dílo A. E. M. Grétryho. Účinkují: R. Mathieu, R. van Mechelen, M. Louledjian, M. Perbosti a další. Le Concert Spirituel řídí H. Niquet. **Divadelní režie:** M. Pynkoski, **televizní režie:** J. Condemine. Richard Lví srdce byl anglický král, proslul mimo jiné svou účastí na třetí křížové výpravě do Svaté země. Na zpáteční cestě byl ale nedaleko Vídně zajat vévodou babenberským a dva roky držen ve vězení na hradě Durnstein. A právě tato epizoda z jeho života se stala legendou, podle níž Richarda z vězení vysvobodil potulný trubadúr Blondel. Na jejím základě vzniklo libreto opery, které celou historickou epizodu řeší galantním způsobem, s lehkostí a nadhledem.

FEDERER-NADAL

Dva nezníitelní hrdinové dnešní doby tak, jak je možná neznáte. Pět setů autorského divadla, které se nebojí metafyzického obsahu – tenisu! Bílé trenky, tvrdé údery, komplikované rituály, žinčica a lokše. V nekorektní komedii odehrávající se přímo na posvátné trávě wimbledonského All England Clubu titulní hrdiny **hrají a tančí** Jakub Prachař a Marek Taclík. V roli rozhodčího zápasu v kulturním centru La Fabrika se účastní **autor textu** Petr Kolečko.

Světáci

Kultovní filmová komedie z roku 1969 ožila na scéně Městského divadla Brno. Michal Isteník, Jakub Uličník a Petr Halberstadt se ujali rolí venkovských fasádníků, tři protřelé krasavice ztvárnily Pavla Vitázková, Markéta Sedláčková a Andrea Zelová. **Divadelní režie:** Stanislav Slovák, **televizní režie:** Petr Soukup.

NA PÓDIA S ČT art

Igor Levit, Jakub Hrůša a Vídeňská filharmonie

Umělecký vrchol festivalu Dvořákova Praha a jedna z největších pražských hudebních událostí roku 2023 v koprodukcí Evropské vysílací unie. 13. září v přímém přenosu.

Česká filharmonie – Zahajovací koncert 128. sezony

27. září nabídne ČT art divákům přímý přenos každoročního slavnostního koncertu prvního českého symfonického tělesa k zahájení nové sezony.

Hudební návštěva v muzeu:

Ondřej Havelka uvádí Rozálii Havelkovou

Další návštěva z Hudebního muzea: protagonisty tentokrát jsou Ondřej Havelka za doprovodu několika členů své kapely Melody Makers a Havelkova dcera Rozálie – mladá talentovaná písničkářka s podmanivým hlasem, autorka šansonově laděných písní s velice autentickými, nepodbízivými texty, které sama doprovází na akordeon a uvede i slovem.

Hudební návštěva v muzeu: Dasha – Ellaboration

Další díl volného cyklu koncertů z hudebního muzea s programem inspirovaným fenoménem zpěvačky Elly Fitzgeraldové v režii Petra Vejslíka. Zpěvačka Dasha je známá hudebními projekty, které se pohybují převážně v oblasti populární hudby, řadí se také mezi nejobsazovanější české muzikálové zpěvačky a herečky a její výkony představují naprostou interpretační špičku. Totéž platí i pro hudebníky z Epoque Quartet a mladého perkusistu Šimona Veselého. Specifický a úžasně komplexní zvuk spojení smyčcového kvarteta s perkusemi dává Dasha prostor předvést svou výjimečnost na trochu jiném poli, než jsou její fanoušci zvyklí.

Hudební návštěva v muzeu: Mistři kytary

Pořadem věnovaným nejvýraznějším českým hráčům na akustickou kytaru provází Marek Eben v režii Patrika Ulricha. S kytarou v ruce účinkují Pavel Steidl, kterého zařadil italský časopis Guitart mezi osm nejdůležitějších světových kytaristů, je také držitelem Classical Guitar Award. Lukáš Sommer je představitelem mladé generace kytaristů, zároveň úspěšný skladatel a aranžér, jehož skladby interpretují přední české orchestry a operní soubory. V lednu letošního roku představil recitál ze svých skladeb v newyorské Carnegie Hall. Norbi Kovács je slovenský kytarista, zpěvák a skladatel známý svým účinkováním v kapelách Ivan Hlas Trio a Lokomotiva, na kontě má několik sólových alb a věnuje se také skládání filmové a scénické hudby.

TALK SHOW NA PLOVÁRNĚ PŘIVÍTÁ JUBILEJNÍHO HOSTA

MAREK EBEN: DOBŘE POLOŽENÁ OTÁZKA? MUSÍTE SE PTÁT K VĚCI
A ZPOVÍDANÉHO ALESPŮN TROCHU PŘEKVAPIT NEBO POBAVIT

Půlhodinové rozhovory s osobnostmi z oblasti sportu i kultury, s lékaři, vědci, historiky, válečnými veterány či ochránci přírody – to je talk show Na plovárně. Marek Eben ji bude už brzy moderovat pětadvacet let. První vydání odvysílala Česká televize na začátku ledna roku 1999. Hostem tehdy byl hudebník a politik Michael Kocáb. Jubilejní devítistý díl Na plovárně s hercem a muzikantem Russellem Crowem uvede ČT art 25. října.

Devět stovek hostů si s vámi přišlo popovídat Na plovárně. Jak musí vypadat takové setkání, takový rozhovor, aby se pro vás stal nezapomenutelným, extrémně dobrým?

Na to žádný recept není a taky nikdy nevíte, jak to dopadne. Ani hvězdný host nezaručuje, že výsledek bude vynikající, a naopak, měli jsme spoustu hostů, které publikum vidělo pravděpodobně poprvé a byli naprosto skvělí.

Na hosty ze kterých oborů se připravujete obzvláště důkladně?

Pokud jsou to vědci, mám to těžší, někdy je ten akademický jazyk docela složitý a ne každý profesor je ochoten slevit ze složitosti svého sdělení, takže už jsem se mockrát trochu ztrácel. Třeba když došlo na kvantovou fyziku. Ale paradoxně jsou na přípravu nároční i ti, jejichž profesi dobře rozumím, jako jsou herci nebo režiséři. Když máte na rozhovor prvního, tak vás napadne spousta věcí, když přijde pátý, už je to o něco horší, a když to je padesátý pátý, už se musíte hodně snažit. Takže si vlastně v těch oborech moc nevyberete, vždycky se to musí vysedět.

S kým jste kdy vedl nejdelší rozhovor – ať už před kamerou, nebo v soukromí?

Jednak s Quincy Jonesem, což je regulérní génius, který produkoval nejslavnější alba Michaela Jacksona, a jak se ukázalo, je nejen skvělý muzikant, ale taky vynikající vypravěč. A pak s Ivanem Passerem, režisérem a scenáristou, kterého bych dokázal poslouchat celý den. Byli to ostatně jediní dva hosté, na které jsme potřebovali udělat Plovárny dvě, protože cokoliv vystříhnout by byl hřích.

Co přesně se děje Na plovárně, než se zapnou kamery?

No, to je takové mírně napjatá chvíle, protože já se velmi bojím, abychom si něco z těch dobrých věcí neřekli dřív, než budeme točit. Ale chvilku to ještě trvá, než se začne, tak se snažím vybrat konverzační témata, o kterých vím, že se o nich určitě v rozhovoru

bavit nebudeme. Jako třeba politika. Nebo počasí. A pokud je to někdo ze zahraničí, je to dobrá chvíle vysvětlit něco o tom pořadu, kdo tam byl, co jsem já zač, že nejsem novinář, což je vždycky trochu uklidní, a tak podobně.

Jaká je vaše definice dobře položené otázky?

Ideální je, když se vám podaří ptát se k věci, ale zároveň toho zpovídaného aspoň trochu překvapit nebo pobavit. Ale pořád to musí být otázka, na kterou se dá odpovědět. Někdy vymyslíte dotaz, který je efektní, netradiční, ale je to spíš exhibice toho moderátora než něco, na co by se dalo odpovědět. Toho se snažím vyvarovat, i když netvrdím, že se to vždycky povede.

Na jakou otázku jste vy alergický?

Na takové ty nejběžnější, například: Kdo byl vašim nejzajímavějším hostem Na plovárně? To se dá z devíti set lidí opravdu těžko říct.

ZPRÁVY Z KULTURY KAŽDÝ VEČER NA ARTU

MODERÁTOR JIŘÍ SVOBODA: KULTURNÍ OSOBNOSTI NAŠE
ZPRAVODAJSTVÍ SLEDUJÍ. KAŽDÉHO ZAJÍMÁ, KDY O NĚM
V UDÁLOSTECH V KULTUŘE ODVYSÍLÁME REPORTÁŽ

Divadelní i filmové premiéry, vernisáže, festivaly i koncerty – program ČT art každý den otevírá čtvrt hodinový zpravodajský souhrn Události v kultuře. Už deset let. Tím, kdo poslední srpnový den roku 2013 zahajoval program kulturního programu České televize, byl moderátor Jiří Svoboda. „Poslední dva tři týdny před vysíláním premiérových Událostí v kultuře na Artu si doteď pamatuji velice dobře. Všechno bylo připravované do posledního detailu. Diskutovali jsme v redakci o obsahu, o jednotlivých rubrikách, o tématech reportáží. S nejvýraznějšími osobnostmi z hudební, výtvarné i herecké branže jsme předtočili jejich reakce na začátek vysílání Artu. Dokonce jsme dvě hodiny před prvním vydáním odzkoušeli nanečisto celý scénář Událostí v kultuře ve virtuálním studiu. To už se nikdy neopakovalo,“ vzpomíná Jiří Svoboda.

Byl za třicet let, kdy jste výraznou tváří zpravodajství České televize, ve vaší profesní kariéře nějaký

významnější okamžik, než jakým je účast na zahájení vysílání nového televizního programu?

Doteď mám moc hezké vzpomínky na začátky ranního vysílání ČT, na rozjezd zpravodajské ČT24, mode-roval jsem víkendové Události, ale všechny je smazal start Artu. Skutečně to pro moji televizní kariéru byl ten nejdůležitější okamžik. Kulturní zpravodajství do té doby, do začátku vysílání Událostí v kultuře, bylo v programu ČT rozptýlené do nejrůznějších bloků a pořadů vysílaných v nejrůznějších časech. Až s nástupem Artu dostaly zprávy z kultury čtvrt hodinový prostor v hlavním vysílacím čase. A Události v kultuře se také staly první relací, která divákům nabídla nejaktuálnější denní souhrn toho nejzajímavějšího, co se u nás i v zahraničí v oblasti kultury stalo. A to platí celých těch uplynulých deset let.

Vedle moderování také stále natáčíte reportáže. Dokážou ještě umělci ocenit, že kulturní dění má vlastní a pravidelný zpravodajský pořad?

Positivní reakce na Události v kultuře jsou mezi umělci stále poměrně časté. Ten pořad znají a sledují téměř všichni, skoro každý, kdo umění tvoří nebo se na nějaké umělecké činnosti podílí. Pravidelně tak moje natáčení s herci, muzikanty, režiséry či spisovateli končí jejich otázkou, kdy se reportáž objeví ve vysílání Událostí v kultuře. A upřímně, vždycky mě to potěší.

Události v kultuře deset let moderujete v trojici s kolegyněmi Kateřinou Bílkovou a Petrou Křížkovou. Co se za tu dobu ve vašem kulturním souhrnu změnilo, proměnilo?

Pro diváka v zásadě nic. V počátku nastavený standard držíme celých těch deset let. Proměňují se ale technické možnosti. Zpracování reportáží je rychlejší. Máme víc příležitostí pro živé vstupy z divadel, koncertních sálů, galerií a dalších kulturních akcí. A díky nejrůznějším aplikacím máme taky víc možností, když o rozhovor žádáme umělce ze zahraničí. V Událostech v kultuře se tak objevují osobnosti, se kterými bychom exkluzivní materiál, nebýt například videohovorů, pravděpodobně vůbec nenatočili.

Na co se moderátor Událostí v kultuře dívá v České televizi?

Asi touto odpovědí nepřekvapím. Mám dva oblíbené programy, a to ČT2 a Art. Vybírám si snímky, které oslovují hlavně diváky filmových klubů, mám rád léty ověřenou filmovou klasiku i dokumentární portréty. A připouštím lehkou deformaci svým zaměřením v oblasti kultury, takže nevynechávám televizní záznamy divadelních inscenací.

FILMY NA ČT art

Velké malé příběhy - Večer krátkých filmů:

Atestace

Příběh mladého lékaře, který je během noční služby konfrontován s nečekaně dramatickou situací. Premiéra krátkometrážního filmu FAMU. **Hrají:** V. Pokorný, J. Dušek, J. Krycnerová, D. Matásek, D. Kolářová a další. **Scénář:** J. Hecht a T. Hecht. **Kamera:** T. Kotas. **Režie:** J. Hecht.

Rytířský lexikon

Křehký příběh jednoho nevyzrálého milostného vztahu je úsměvným i kritickým pohledem na nešikovnost a nepraktičnost muže 21. století. Mikrodrاما mladého páru, kterému se rozbije na cestě auto, se odehrává na malém městě během rytířských slavností. Televizní premiéra koprodukčního snímku ČT. **Hrají:** A. Peřinová, R. Skopec a další. **Scénář:** T. Janáček. **Kamera:** J. Hrubý. **Režie:** T. Janáček.

Cizí syn

Drama o rodičích a dětech, ve kterém nikdo není tím, zač ho ostatní považují. Premiéra krátkometrážního filmu FAMU. **Hrají:** K. Nygrýnová, K. Petrovič, Z. Páleníková, M. Pour a další. **Scénář:** V. Kuskov. **Kamera:** Z. Sýkorová. **Režie:** H. Neničková.

Úsvit

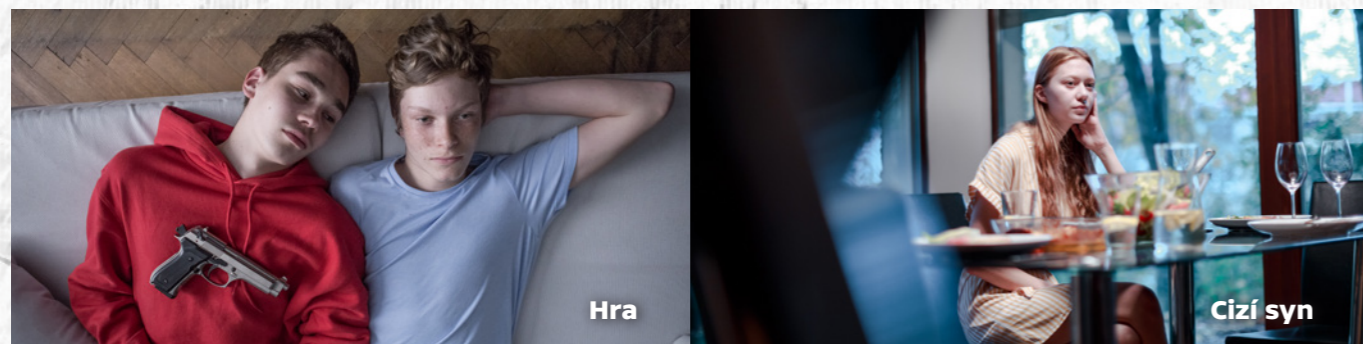
Příběh dvou sester ze slovensko-maďarského pomezí, které po dlouhé době odloučení odhalují společné okamžiky svého komplikovaného dětství. **Hrají:** M. Dvořáková, M. Gera, J. Bán, M. Babiak, N. Saidani a další. **Scénář:** B. Námerová. **Kamera:** O. Belica. **Režie:** K. György.

Hranice

Nenadále zadržení syrských uprchlíků na česko-slovenské hranici je roznětkou různých postojů celních úředníků k otázkám empatie a přirozené lidské pomoci. Televizní premiéra koprodukčního snímku ČT. **Hrají:** T. Dastlík, J. Hervert, J. Smička, L. Husák, D. Bodlák, I. A. **Režie:** Damián Vondrášek.

Hra

Je jim šestnáct let, jsou nejlepší kamarádi, na černém trhu si sehnali zbraň a teď chtějí na internetu v přímém přenosu spáchat sebevraždu. Televizní premiéra koprodukčního filmu ČT. **Hrají:** M. Pecháček, R. Tříška a další. **Kamera:** K. Melka. **Scénář a režie:** L. Sevník.

WEB ČT art PODZIMNÍ NOVINKY NA WEBU ARTU

ŠTĚPÁNKA SUNKOVÁ: WEB ARTU DÁVÁ PROSTOR DLOUHODOBĚJŠÍM FENOMÉNŮM. DOPLŇUJEME ZPRAVODAJSTVÍ ČT

Web Artu je platforma pro kulturu. Jak široké spektrum čtenářů zasáhnete?

Web Artu je prostor pro všechny, kteří se zajímají o současné živé umění a kulturu, tedy pro ty, kteří ji v nějaké formě konzumují, ale také pro umělecké insidery. Cílíme na diváky, kteří jsou zvyklí hledat obsah na webu a sociálních sítích. Propojujeme svět uměleckých odborníků s laickým publikem, které se zajímá o kulturní dění.

Jak často přidáváte nový obsah?

Jsme online magazín o současné živé kultuře, nabízíme editorský výběr toho nejpozoruhodnějšího, co se na kulturní scéně děje. Přibývají jeden či dva příspěvky denně a malá stálá redakce spolupracuje s renomovanými externími autory.

O kterém uměleckém oboru zajímají čtenáře články nejvíce?

Zpravidla nejčtenější bývají články o výtvarném umění a filmu, zájem pak vždy vzroste o článek, který pojednává o nějakém momentálně populárním fenoménu. A pak moc nezáleží na tom, kterého uměleckého oboru se týká.

Jak se váš web profiluje, mění v čase?

Řekla bych, že duch webového ČT art se nemění, změny se týkají spíše formy či formátu, reagujeme na změny uživatelského chování a samozřejmě na technologický vývoj. Takže přizpůsobujeme a měníme spíše tu technickou stránku, případně délku textů či videí. Čím dál častěji také například publikujeme více epizod našich web-only cyklů najednou.

Jaké jsou reakce na web Artu od samotných umělců? A jak často se stane, že umělci iniciují nějakou novou aktivitu na této platformě?

Často se ozývají spíše kurátoři či promotéři, nabízejí téma na článek nebo rozhovor. Asi nejsilnější iniciati-

va přímo od umělců či skupin nebo i institucí přicházela v době covidu. Stali jsme se na čas jakýmsi online útočištěm pro mnoho koncertů, performancí či divadelních představení, které se nemohly odehrát před diváky. Dokonce v našem studiu a na naší platformě proběhlo předávání komiksových cen Muriel, které tehdy nemohlo proběhnout veřejně, také jsme na naší webové adrese zprostředkovali několik videí, která byla natočena pro festival Prague Sounds, tehdy ještě Struny podzimu, aby alespoň částečně nahradila koncerty, které se nemohly odehrát před diváky.

Jak moc je web Artu provázaný s kulturním zpravodajstvím ČT24 a s programem ČT art?

Web ctart.cz je, jak už jsem zmínila výše, formátem spíše magazín. Tedy se s kulturní rubrikou ČT24 vlastně doplňuje: My jdeme víc do hloubky, zabýváme se více dlouhodobějšími fenomény, redakce ČT24 je rychlá a informuje především o aktuálním dění. Program ČT art se na web promítá nejen pravidelnými tipy z vysílání, ale reagujeme recenzemi či rozšiřujeme články na zásadní programovou nabídku Artu, pokud cítíme potenciál zaujmout naše webové diváky. A propojení obou platform probíhá i opačnou cestou – na obrazovce se loni poprvé objevil formát, který jsme původně vyvinuli pro web: cyklus Jedna báseň. Výběr toho nejlepšího, co jsme v Jedné básni s autory natočili, se objeví na ČT art i příští rok.

Do jaké míry reflektuje web Artu tuzemskou kulturní politiku?

Všimá a reflektuje, a to zejména prostřednictvím web-only diskusního pořadu Josefa Chuchmy ... a to je co?, který vzniká v průměru jednou za dva týdny a kam si moderátor a autor v jedné osobě zve vždy dva hosty, kteří se k aktuálním tématům či kauzám vyjadřují.

Řada uměleckých oborů má své výroční ceny – ať už divadlo, hudba, nebo film. Co je odměnou pro tvůrce webu?

To je skvělá otázka! Chtěla jsem nejprve odpovědět, že odměnou je samozřejmě spokojený a vracející se návštěvník webu, záleží nám na tom, aby se o našem webovém obsahu lidé dozvěděli, aby se rádi vraceli. A děláme pro to maximum. Ale je třeba říct, že existují i různé festivaly a soutěže, které mají své digitální sekce, takže už jsme získali několik nominací a ocenění. Například na Prix Europa získal nominaci do užšího výběru v roce 2020 projekt Jedna báseň a v roce 2021 projekt Božena – život v obrazech, ta získala i 2. místo na festivalu Heart of Europe. Nominaci do užšího výběru téhož festivalu získaly v loňském roce i Artoulky – náš každoroční letní projekt.

WEB ČT art PODZIMNÍ NOVINKY NA WEBU ARTU

Elpíčka

Osmidílná dokumentární web-only série, v níž osobnosti ze světa umění a kultury (Eliška Podzimková, Jan P. Muchow, Michal Prokop, Mardoša, Martin Evžen Kyšperský, Petr Janda, Marie Kieslowski) představují své sbírky vinylů.

Kaskadérky

V podcastové sérii Kaskadérky si povídáme s herečkami, ilustrátorkami, hudebnicemi, designérkami a ženami ze světa umění a kultury, které se narodily na přelomu tisíciletí. Na čem stojí jejich úspěch? A potýkaly by se ve svých oborech s jinými problémy a překážkami, kdyby se narodily jako muži? To jsou jen některé z otázek, které v Kaskadérkách zazní. A nejen to, rozhovory doplňujeme o data z výzkumů zaměřených na genderové otázky. Moderuje Viktorie Melicharová.

Vrstvy města

Osmidílný dokumentární cyklus režiséra Jakuba Kučery ukazuje různé podoby hlavního města Prahy optikou jeho obyvatel. Praha sdílí mnoho trendů a tendencí s ostatními evropskými metropolemi, ať už jde o masový turismus, rostoucí nedostupnost bydlení, nebo zahlcení individuální automobilovou dopravou. Seriál tyto a další výzvy pojednává způsobem, který nepředkládá jednoduché odpovědi na složité otázky, ale podněcuje k přemýšlení. Cílí na diváky, které zajímá prostředí, v němž žijí, sledují současné proměny Prahy a hledají možnosti, jak na utváření města participovat.

Epizody:

- Mrtvá čtvrť? – o životě na Malé Straně
- Centrum versus periferie – o vztahu obyvatel periferie k centru města
- Králíkárny pro lidi? – o životě na sídlišti
- Zabydlet město – o nájemním bydlení v Praze
- Auto jako urbanista – o automobilismu a Severojižní magistrále
- Divočina ve městě – o fenoménu městské divočiny
- Skrytá tvář velkoměsta – o životě lidí bez domova
- Nová nehostinnost – o novém developmentu

Dále pak pokračují naše pořady ... a to je co? a Jedna báseň.

VÍKEND S ČT art

Během prvního zářijového víkendu vás ČT art zve do vybraných muzeí a galerií. Zdarma budou v sobotu 2. a v neděli 3. září otevřeny tyto výstavní prostory:

BRNO

DŮM UMĚNÍ
Dům umění města Brna
Malinovského náměstí 2, Brno

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM
Moravská galerie v Brně
Husova 14, Brno

PRAŽÁKŮV PALÁC
Moravská galerie v Brně
Husova 18, Brno

OSTRAVA

DŮM UMĚNÍ
Galerie výtvarného umění v Ostravě
Jurečkova 9, Ostrava 1

PRAHA

KLÁŠTER SV. ANEŽKY ČESKÉ
Národní galerie Praha
U Milosrdných 17, Praha 1

SALMOVSKÝ PALÁC
Národní galerie Praha
Hradčanské náměstí 1, Praha 1

SCHWARZENBERSKÝ PALÁC
Národní galerie Praha
Hradčanské náměstí 2, Praha 1

ŠTERNBERNSKÝ PALÁC
Národní galerie Praha
Hradčanské náměstí 15, Praha 1

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM
17. listopadu 2, Praha 1

VELETRŽNÍ PALÁC
Národní galerie Praha
Dukelských hrdinů 47, Praha 7

GOLDEN PRAGUE

September 20-23, 2023
The New Stage of the
National Theatre

20. - 23. září 2023
Nová scéna
Národního divadla

Festivalové předpremiéry dokumentů ČT:

Jiří Pavlica a jeho světy
Josef Špaček - Devět sezon
Dasha - několik podob
Václav Kuneš

60th International Television Festival
60. Mezinárodní televizní festival

www.festivalgoldenprague.cz

 Česká televize

KONTAKT PRO MÉDIA

Michal Antoš

Mob.: +420 735 715 719

michal.antos@ceskatelevize.cz

© Česká televize 2023

www.ceskatelevize.cz

FOTOGRAFIE

www.ceskatelevize.cz/ePress

<https://ctcloud1.czech-tv.cz/s/094jj0gXCoELd4C>

pavel.kral@ceskatelevize.cz

 Česká televize